

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 7. Vtrum hæc sit vera, Homo factus est Deus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

immensus nulli creaturae est communicabilis: imò re ipsa nulla creatura potest se per totum mundum diffundere; vt colligitur ex Patribus, Ambr. lib. de Spiritu S. cap. 7. Basil. lib. de Spiritu S. ad Amphilocho. cap. 22. Cyrill. lib. 7. de Trinitate. August. lib. 3. contra Maxim. cap. 21. Fulgent. lib. ad Donatum cap. 8. Vbi docent hi Patres Spiritum sanctum esse Deum, eò quòd sit vbique. Quod argumentum nullam vim haberet, si esse vbique, foret alicui creaturae communicatum. Secundò, Quia hæc expositio est contra vim verborum Scripturæ; alioquin enim possemus dicere Christum non esse in Eucharistia, quia non est ibi visibiliter. Neque est simile quod ipsi adferunt ex cap. 16. Ioan. v. 28. *Iterum relinquo mundum &c.* quia significat se ita relicturnum mundum, sicut venerat in mundum, & hætenus in eo fuerat: ait enim, *Exiui à Patre, & veni in mundum; iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem;* vbi significat se non ita futurum in mundo sicut hætenus fuerat: quod falsum esset, si fuisset vbique; nam mansisset sicut ante fuerat. Adde, illū ita reliquisse mundū inferiorem, vt reuera non manserit ibi secundum corpus. Quòd autem per nouum mysterium ibidem constituatur, scilicet quando Sacerdos aliquis consecrat; hoc nihil officit proprietati illorum verborum.

Euerit
mysterium
Eucharistie.

12. Probatur Tertiò, Quia omnes Patres docent Christi humanitatem non esse vbique: quorū testimonia videre est apud Gregorium à Valentia, & Bellarminum de Christo lib. 3. cap. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

Probatur Quartò, Quia hæc sententia euerit mysteriū Eucharistie. Si enim Christi humanitas vbique est substantialiter præsens; non magis erit præsens in Eucharistia, quàm in pane & vino mense vulgaris; nec aliter post consecrationem, quàm ante: nec magis incipiet esse intra hominem post sumptionem, quàm ante.

Probatur Quintò & postremò, Ex vi unionis hypostaticæ nullo modo sequitur hæc omnipræsentia: quòd pater à simili, est enim oculus sit vnitus substantialiter toti animæ, non tamē ideo debet esse vbique est tota anima; alioquin oculus deberet esse etiā in pede; quia ibi est tota anima. Similiter multò minùs sequitur hæc vbiquitas ex Resurrectione; nam gloria Animæ vel corporis non euerit naturam, nec eam extra naturalem suam mensuram extendit.

13. Obiectio.
nos soluitur.

Christus
implet
omnia;

Sed contrà. Obijcitur Primò, Ad Ephesios 4. v. 9. vbi dicitur de Christo. *Qui ascendit super omnes Cælos, vt adimpleret omnia:* in quò locum etiam Oecumenius ait, *Quia repleuerat omnia suā diuinitate, ascendit vt omnia etiam repleret suā carne.* Respondeo, Non agitur ibi de repletionem corporali, quasi ascenderit vt inde corporaliter per totum vniuersum se diffunderet, alioquin non posset postea descendere. Sensus igitur est; *Ascendit, vt impleteret omnia,* nempe vaticinia quæ de ipso erant, iuxta phrasim Scripturæ. Sic Luc. 24. vers. 44. *Neesse est impleri omnia.* Ita Hieron. & Chrysost. in hunc locum Pauli. Vel, *Vt impleteret omnia,* scilicet, Ecclesiam Spiritu sancto & donis celestibus: ita Ambrosius epistola 16. & Hilarius in Psalm. 56. quod est valde consentaneum verbis Apostoli præcedentibus. Vel denique *vt adimpleret omnia* loca operibus admirandis, terram, mare, aërem, cælum.

Obijcitur Secundò, Christus est vbique: sed vbicumque est, ibi est homo: ergo vbique habet humanitatem. Respondeo, Christus est vbique per communicationem idiomatū ratione diuinitatis; sicut etiam est æternus: ad quod sufficit personam esse vbique secundum naturam diuinam. Quod autem subsumitur, falsum est, nisi intelligatur de Christo formaliter; id est: vbicumque Christus est, Christus ibi est homo. Et si enim is qui est Christus, sit vbique; tamen non vbique habet rationem Christi; ac proinde non est necesse vt vbique habeat naturam humanam. Similiter falsum est, Christus seu Filius Dei vbique est homo: nam esse hominem, non conuenit ei vbique; sed solum certo loco. Sicut falsum est, Anima vbique est vita oculi.

Quomodo
sit vbique.

ARTICVLVS VI.

Vtrum hac sit vera: Deus factus est homo?

14. Respondetur; Hæc est vera, *Deus factus est homo.* Imò est fide tenenda: vt patet Ioan. 1. & ex omnibus Symbolis. Ratio est; Quia Deus antea extitit nõ homo, deinde extitit homo, idque per aliquam operationem effectum est: ergo Deus factus est homo. Neque hinc sequitur Deū mutari, vel esse mutatum; quia licet Deus sit subiectum istius propositionis, non tamen fuit subiectū illius mutationis, per quam factus est homo; sed ipsa humanitas subiectū fuit; vt patet ex dictis q. 2. a. 7. Adde; Hanc mutationem humanitatis, quæ Deus factus est homo, ne per communicationem quidē idiomatum Deo tribui possit. Ratio est; Quia hæc communicatio supponit vnionē naturæ humanæ cum persona diuina: at ista mutatio non supponit vnionem, sed est via ad illam: itaque per illam mutationem Deus non potest dici mutatus.

Petes, An propriè Deus dicatur factus homo? Respondeo, Omnino propriè dici; sicut propriè dicitur esse homo. Quia hac oratione nihil aliud significatur, quàm Deum acquisiuisse esse humanum, quod antea non habebat, idque per veram aliquam effectiōnem, siue per hanc inducta sit aliqua mutatio in Deo, siue non: hoc enim ex vi orationis non determinatur.

Deus dicitur
proprie factus
homo.

Dices, Si Deus factus est homo: ergo factus est hic homo; atqui hic homo est suppositum. Respondeo breuiter, Concedo factus est hic homo, ac proinde factus est suppositū naturæ humanæ, non tamen suppositum absolute; quia antea erat.

Deus factus est
suppositū
naturæ
humana.

ARTICVLVS VII.

Vtrum hac sit vera: Homo factus est Deus?

15. Respondetur; Hæc propositio, *Homo factus est Deus,* propriè non est vera. Ratio est; Quia ex vi propositionis, subiectū accipitur pro subistente in natura humana: atqui hoc non est factū Deus; sed semper fuit Deus. Quare hæc; *Christus factus est Deus,* est omnino hæretica. Deinde; Quia participium *Factus,* cadit in attributum; cui nullo modo conuenit fieri.

Homo improprie dicitur factus Deus.

Si tamen hæc propositio non ita propriè accipiatur, vt sensus sit: *Factum est, vt homo sit Deus*, potest admitti. Et hoc sensu, sæpè sic loquuntur Patres; vt Damascenus lib. 3. c. 11. & Augustinus lib. 1. de Trinitate cap. 13. & Nazian. epi. 1. ad Cledonium.

Possent etiã dici, *Hominem* interdum accipi formaliter, non pro supposito, sed pro indiuiduo humano præcendente ab omni actuali subsistentiã; & ita accipi à Patribus: magis tamen propriè accipi materialiter; scilicet pro subsistente in natura humana.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum hac sit vera: Christus est Creatura?

16 **R**espondet D. Thomas, Non esse ita loquendum absque aliquã determinatione; ne occasio detur errorum.

SS. Patres vocant Christum creaturam.

Notandum tamè est, multos Patres vti hac locutione. D. Leo serm. 3. in Pentecost. Sophronius in epistola quæ habetur in VI. Synodo act. 11. Hieron. in c. 2. ad Ephes. explicã illud: *Ipsius enim factura sumus, creati in operibus bonis*: vbi ait, hanc locutionem minimè esse reformidandam, *Christus est Creatura*, id quæ probat duobus Scripture locis. Omitto alios Patres. Vnde Caietanus putat hanc propositionem *Christus est Creatura*, in rigore & proprietate esse veram: sicut & hanc, *Christus est passus & mortuus*.

Non potest tamen dici Creatura strictè.

Sed vtendum est distinctione, Si nomen Creaturæ accipiatur omnino strictè, vt solet à Scholasticis; sic absolutè est falsa. Vnde negatur à Magistro in 3. dist. 11. & ibid. à D. Thoma, Durando, Richardo, Paludano, Capreolo. Et ratio est, Quia *Creatura* communiter dicitur quod ex nihilo productum est: atqui Christus non est productus ex nihilo; cum eius persona non sit ex nihilo: ergo non est propriè creatura; productio enim Christi, non est productio ex nihilo; sed cõpositio ex persona increata & natura creata. Et confirmatur ex contrario; Quia Christus non potest annihilari: ergo nec creari.

3da in id.

Si verò nomen creaturæ accipiatur paulò generalius, vt sæpè solet in Scripturis & Patribus; nempe pro omni eo, quod incipit esse, siue absolutè, siue secundum aliquam naturam creatam: sic Christus absolutè potest dici creatura. Nam sicut ab humanitate, dicitur homo; sic à natura creata, dicitur creatura. Et ita intelligendi sunt Patres. Neque solùm Christus, qui includit naturã humanã, sed etiã Filius Dei dici potest factus creatura.

ARTICVLVS IX.

Vtrum hac sit vera: Iste homo incepit esse?

17 **R**espondet D. Thomas negatiuè. Quia iste homo seu Christus designat suppositum propriè, quod est æternum: nam subiecta accipiuntur materialiter. Atqui *Verbum incipit*, includit antea non extitisse.

Scotus affirmat.

Notandum est, Scotum in 3. d. 11. q. 3. docere hanc propositionem *Christus incipit esse*, *Christus est factus*, esse veram in proprietate sermonis. Primò, Quia fieri hominem, est fieri simpliciter; nam est

fieri substantialiter. Deinde, Quia illud attributũ cadit super formale subiecti, quod est humanitas. Tertio, Quia hæc, *Christus est*, non fuit vera ab æterno: ergo Christus incipit esse.

Sed contraria est communior Theologorũ in 3. d. 11. vel 12. & D. Thomæ hic. Quaruis Durandus velit illam esse distinguendam. Ratio est, Quia illud dicitur simpliciter fieri, vel incipere esse, quod ita accipit esse, vt ante hoc momentum absolutè non fuerit; nã, fieri vel incipere, includunt hanc negationẽ, hoc antea absolutè non erat. Itaque cum Christus antea absolutè fuerit; est enim *Christus æternus*, ad Hebr. vlt. & Apoc. 1. non rectè dicitur quod incipiat esse, vel quod fiat, aut sit factus. Confirmatur, Quia alioquin hæc esset vera: *Filius Dei est factus*, vel *incepit esse*: quidquid enim dicitur de Christo, vel hoc homine, dicitur etiam de Filio Dei.

Resoluitur.

Ad Primum Argumentũ Scoti, Respondetur, Diluatur. Etsi esse hominem, sit esse simpliciter, si per se cõsideretur; tamè respectu Christi, est esse tantum secundum quid: nam ipse antea simpliciter erat. Ad Secundum; Potius in talibus propositionibus subiectum supponit pro materiali, ita vt formale prædicati cadat in materiale subiecti: vt patet in hac; *Christus est æternus*. Possent tamen illa locutio admitti si Christus formaliter accipiatur: verum hæc acceptio est impropria. Ad Tertium, Hęc est vera: *Christus fuit ab æterno*, non tamen idèò verum ab æterno debet esse, *Christus est*. Sicut patet in simili: *Quidam homo fuit ab æterno*, non tamen idèò verum est primo die creationis mundi, *quidam homo est*. Satis enim est, vt hoc suppositum quod est Christus, sit ab æterno. Ratio est, Quia cum dico, *Christus est*; Christus accipitur formaliter pro cõposito: nam verbum, *est*, secundum adiacens, facit subiectũ accipi formaliter. Cum autem additur, *ab æterno*, accipitur materialiter pro supposito: quasi dicatur; is qui est Christus, est ab æterno.

ARTICVLVS X.

Vtrum hac sit vera: Christus vt homo, est Creatura?

18 **R**espondetur, Propriè esse veram. Nam reduplicatio propriè reduplicat formam potius, quàm suppositum. Vnde sensus est: Christus secundum naturã humanam est creatura; nõ autem, Christus vt suppositum naturæ humanæ, est creatura: hoc enim falsum est. Reduplicatio enim designat & specificat id, secundum quod, & in quo attributum conuenit subiecto.

18 Reduplicatio quid reduplicet.

ARTICVLVS XI.

Vtrum hac sit vera: Christus vt homo est Deus?

19 **R**espondet D. Thomas cù distinctione. Aduertere tamen, hanc propositionem: *Christus secundum quod homo, est Deus*; esse propriè falsam. Nam homo, in reduplicatione propriè accipitur pro natura, non pro supposito; & significat Christum ratione naturæ humanæ esse Deum: quod omnino falsum est.

Pro huiusmodi locutionibus seu propositionibus Notanda est hæc Regula: *Ea quæ sunt propria Dei, non possunt tribui homini, vel Christo cum reduplica-*

Regula.